
[2005-21-RE](#)

CAUSA 2005-21-RE

Número de registre 292-2005. Recurs d'empara

SENTÈNCIA DEL 7 DE SETEMBRE DEL 2005

BOPA núm. 77, del 21 de setembre del 2005

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 26 d'abril del 2005, per la representació processal del Sr. Artur Garcia Pla, mitjançant el qual interposa recurs d'empara contra els autes del 21 de novembre del 2003 i del 29 de març del 2005, dictats pel president del Tribunal de Corts, per haver-se produït una presumpta vulneració dels drets a la jurisdicció i a un procés de durada raonable, reconeguts a l'article 10 de la Constitució i atès que demana al Tribunal Constitucional que admeti el recurs d'empara i dicti sentència:

“A/ Declarant que en el curs del procediment de diligències prèvies núm. 119-3/01 i en els successius recursos d'apel·lació i de nul·litat ha resultat vulnerat el dret del meu representat a un procés de durada raonable, reconegut a l'article 10.2 de la Constitució.

B/ Declarant que l'Aute de la Batllia de data 19 de juliol de 2002, notificat el 3 de setembre de 2002, vulnera el dret del meu representat a la jurisdicció que recull l'article 10.1 de la Constitució; i, en conseqüència declarant la nul·litat d'aquest Aute (i dels del President del Tribunal de Corts que el

van confirmar) i ordenant que es practiquin les diligències que cregui oportunes la Batllia en relació a la querella formulada pel meu representat en data 19 de febrer de 2001 i, practicades les mateixes, la Batllia resolgui en un dels sentits previstos a l'article 42 del Codi de procediment penal”;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 88 i 98 c);

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítol sisè;

Vist l'informe del Ministeri Fiscal del 23 de maig del 2005;

Vist l'aute del Tribunal Constitucional del 13 de juliol del 2005, que va admetre a tràmit el recurs d'empara interposat per la representació processal del Sr. Artur Garcia Pla;

Vist l'escrit d'al·legacions presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 19 de juliol del 2005, per la representació processal del recurrent;

Vistes les conclusions formulades, dintre de termini, per la representació processal del recurrent i pel Ministeri Fiscal;

Escollat l'informe del magistrat ponent, Sr. Didier Maus;

Antecedents

Primer

El 19 de febrer del 2001, el Sr. Artur Garcia Pla va formular una querella criminal contra la Sra. Justa Pla Figueras pel delictes major de disposició de diners o béns socials en benefici propi o de tercers.

Segon

El 23 de febrer del 2001, la Batllia va decidir instruir diligències prèvies. Després de demanar verbalment en diverses ocasions l'estat de la tramitació de la causa i com que no hi havia constància de cap activitat per part de la Batllia, la representació processal del Sr. Artur Garcia Pla va demanar per escrits del 25 d'octubre del 2001, del 13 de maig del 2002 i de l'11 de juliol del 2002, la pràctica de les diligències prèvies.

Tercer

El 3 de setembre del 2002, la Batllia va notificar al recurrent un aute del 19 de juliol del 2002, que acordava no admetre a tràmit la querella esmentada i decretava l'arxiu de les diligències prèvies.

Quart

El 5 de setembre del 2002, la representació processal del Sr. Artur Garcia Pla va interposar un recurs d'apel·lació contra l'aute esmentat de la Batllia, i el 2 de desembre del 2003, el Tribunal de Corts va notificar-li un aute del seu president del 21 de novembre del mateix any, que desestimava la seva apel·lació.

Cinquè

El 17 de desembre del 2003, aquesta part va presentar un incident de nul·litat d'actuacions contra l'aute del president esmentat per considerar que s'havia vulnerat el dret a la jurisdicció, el dret a un procés degut i el dret a un procés de durada raonable, reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

Sisè

El 29 de març del 2005, el president del Tribunal de Corts va dictar un aute, que va ser notificat a la part el 6 d'abril del mateix any, mitjançant el qual desestimava l'incident en nul·litat d'actuacions.

El 26 d'abril del 2005, la representació processal del Sr. Artur Garcia Pla va presentar un recurs d'empara en què considerava, en primer lloc, que s'havia vulnerat el dret a un judici de durada raonable, ja que per declarar la decisió d'arxiu de les actuacions, la Batllia va tardar 19 mesos, per resoldre l'apel·lació van haver de transcórrer 15 mesos i per resoldre l'incident de nul·litat d'actuacions en van transcórrer 16. Aquesta part remarca, com consta en les actuacions de la causa, que va haver d'insistir en cada fase perquè els òrgans judicials resolguessin els seus recursos i que aquests òrgans no van respectar els terminis que la llei els imposa. En conclusió, aquesta part considera que "tot el procés ha sofert una **dilació injustificable** (ni la matèria ni eventuais incidències processals poden justificar els successius retards) i, per tant, podem afirmar que **el criteri de "raonabilitat" del procés que fixa la Constitució ha estat llargament superat.**"

En segon lloc, la part recurrent al·lega que s'ha vulnerat el dret a la jurisdicció en la vessant del procés degut perquè "el Batlle, en un primer moment, va decidir que els fets podien ser constitutius de delictes i, per això, va acordar la instrucció de diligències prèvies i, posteriorment (després que aquesta part insistís reiteradament), sense cap fet nou, considerés que els fets no eren constitutius de delictes i, per tant, va acordar l'arxiu."

Per acabar, aquesta part demana al Tribunal Constitucional que declari la vulneració dels drets esmentats, anul·li les decisions objecte de recurs i ordeni "que es practiquin les diligències que cregui oportunes la Batllia en relació a la querella formulada pel meu representat en data 19 de febrer de 2001 i, practicades les mateixes, la Batllia resolgui en un dels sentits previstos a l'article 42 del Codi de procediment penal."

Vuitè

El 23 de maig del 2005, el Ministeri Fiscal va presentar el seu informe en què considerava que no hi havia hagut una vulneració del dret a la jurisdicció en la seva vessant del dret a un procés degut, perquè el "fet que amb anterioritat el Batlle instructor hagués acordat l'obertura de diligències prèvies no comportava en absolut l'admissió a tràmit de la querella, sinó que posava de manifest el seu dubte sobre que els fets objecte de la mateixa, fossin constitutius de delictes". El batlle va demanar al Ministeri Fiscal que es pronunciés sobre aquest punt, i el Ministeri Fiscal li va respondre que devia ser ell mateix, de conformitat amb l'article 39 del Codi de procediment penal, qui devia pronunciar-se sobre l'admissió o la inadmissió de la querella. Per acabar sobre aquest punt, el Ministeri Fiscal considera que l'acte del 3 de setembre del 2002 que acordava la inadmissió a tràmit de la querella perquè els fets objecte de la mateixa no es troben tipificats en el Codi penal es troba degudament fonamentat i ajustat a dret.

Pel que fa a la lesió del dret a un procés de durada raonable, el Ministeri Fiscal manifesta que el supòsit a enjudiciar no presentava cap complexitat jurídica especial, que l'actuació del recurrent va ser en tot moment correcta i que per contra en l'actuació dels òrgans jurisdiccionals s'aprecia una tardança que no troba cap justificació. Per tant, s'ha de concloure que aquest procés ha tingut una durada indeguda que ha comportat la vulneració al·legada.

Així doncs, el Ministeri Fiscal sol·licitava l'admissió a tràmit del recurs d'empara 2005-21-RE i la declaració de la vulneració del dret a un procés de durada raonable, reconegut a l'article 10 de la Constitució.

Novè

El 19 de juliol del 2005, la representació processal del recurrent va presentar un escrit d'al·legacions en què manifesta que contesta els punts discrepants amb l'informe del Ministeri Fiscal, concretament pel que fa a la vulneració del dret a la jurisdicció en la seva vessant del procés degut. Efectivament, aquesta part analitza els articles 39, 40, 41 i 42 del Codi de procediment penal i en dóna la seva interpretació d'acord amb la qual el fet d'acordar la instrucció de diligències prèvies implica necessàriament l'admissió a tràmit de la querella. Per tant, com que posteriorment va acordar l'arxiu de la querella sense haver practicat cap diligència i sense la intervenció de cap element nou, aquesta part considera que se li ha vulnerat el dret a un procés degut i demana novament que el Tribunal Constitucional dicti una sentència en el sentit interessat en l'escrit de recurs d'empara.

Desè

El 2 de setembre del 2005, el Ministeri Fiscal i la representació processal del recurrent, respectivament, van presentar escrits de conclusions en què reiteren substancialment tot allò que fou al·legat i argumentat en els escrits precedents presentats davant el Tribunal Constitucional.

Fonament jurídic únic

El 19 de febrer del 2001, el Sr. Artur Garcia Pla va formular una querella criminal contra la Sra. Justa Pla Figueras pel delictes major de disposició de diners o béns socials en benefici propi o de tercers. El 23 de febrer del 2001, la Batllia va decidir instruir diligències prèvies, instrucció que d'acord amb l'article 42 del Codi de procediment penal s'ha de fer de manera abreuçada, precisa i amb celeritat.

El 19 de juliol del 2002, més d'un any després de la decisió d'instrucció, el batlle va dictar un aute que acordava no admetre a tràmit la querella esmentada i decretava l'arxiu de les diligències prèvies, sense –semblaria ser- haver-ne realitzat cap.

El 5 de setembre del 2002, la representació processal del Sr. Artur Garcia Pla va interposar un recurs d'apel·lació davant el Tribunal de Corts contra l'aute esmentat de la Batllia. D'acord amb l'article 194 del Codi de procediment penal, el president del Tribunal de Corts disposa d'un termini màxim de vint dies per pronunciar-se. De fet no ho va fer fins el 21 de novembre del 2002, és a dir, setze mesos després de la introducció de l'escrit d'apel·lació.

El 17 de desembre del 2003, el Sr. Artur Garcia Pla va presentar un incident de nul·litat d'actuacions contra l'aute del president esmentat, que no el va desestimar fins el 29 de març del 2005.

El 26 d'abril del 2005, en el termini de quinze dies hàbils establert a l'article 94.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, la representació processal del Sr. Artur Garcia Pla va presentar un recurs d'empara per vulneració de l'article 10 de la Constitució, mitjançant el qual considera que ha estat víctima d'una vulneració del dret a un procés degut i del dret a un judici de durada raonable.

En el seu informe, el Ministeri Fiscal recorda la jurisprudència constant d'aquest Tribunal, així com la del Tribunal dels Drets Humans, d'acord amb la qual la durada d'un procés "ha de ser mesurada d'acord amb uns criteris generals, que adaptant-se a la peculiaritat del cas concret, han de permetre obtenir aquest judici de "raonabilitat" que la Constitució exigeix i ha de poder determinar si s'ha produït un retard no justificable en la tramitació corresponen de la causa". (Causes 2000-17-RE i 2004-9-RE).

En aquest cas, el Tribunal Constitucional constata que la causa que havia de ser jutjada no presentava cap complexitat jurídica, que el recurrent va multiplicar els tràmits per tal d'obtenir una decisió per part dels òrgans judicials competents i que la durada total del procediment des de l'origen fins a l'obtenció d'una decisió final ha sobrepassat la durada de quatre anys sense que cap diligència s'hagi realitzat i sense que, a part de la decisió de la inadmissió a tràmit de la querella del 19 de juliol del 2002, cap decisió hagi estat dictada.

Sense que sigui necessari pronunciar-se sobre els altres punts del recurs, en aplicació dels criteris que acabem de recordar, hem de concloure que la durada total del procés ha estat excessiva i que s'ha vulnerat l'article 10 de la Constitució.

DECISIÓ:

En atenció a tot el que s'ha exposat, el Tribunal Constitucional, per l'autoritat que li confereix la Constitució del Principat d'Andorra,

HA DECIDIT:

Primer

Estimar el recurs d'empara presentat per la representació processal del Sr. Artur Garcia Pla.

Segon

Declarar que s'ha vulnerat el dret a la jurisdicció en la vessant del dret a un judici de durada raonable, reconegut a l'article 10 de la Constitució.

Tercer

No hi ha condemna expressa en costes.

Quart

Publicar aquesta sentència, d'acord amb el que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

I així, per aquesta sentència nostra, que ha de ser notificada a la representació processal del Sr. Artur Garcia Pla, al president de la Batllia, al president del Tribunal de Corts i al Ministeri Fiscal, ho pronunciem, manem i signem a Andorra la Vella, el 7 de setembre del 2005.

Philippe Ardant

Miguel Ángel Aparicio Pérez

President

Vicepresident

Didier Maus

Miguel Herrero de Miñón

Magistrat

Magistrat